Sociaal Veiligheidsplan

Versie 3.0
27-7-2017

Inhoudsopgave

Leeswijzer 3
1. Visie op sociale veiligheid..... 4
2. Inzicht in veiligheidsbeleving 5
3. Beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners..... 7
4. Scheppen van voorwaarden 9
5. Preventieve activiteiten en programma's in de school 11
6. Borgen van harde veiligheid 13
6.1 Incidentenregistratie en inzicht hebben op mogelijke veiligheidsrisico's 13
6.2 Taken en bevoegdheden met betrekking op het borgen van harde veiligheid.....14
7. Scholing en training.....15

Leeswijzer
In dit sociaal veiligheidsplan worden alle aspecten omtrent sociale veiligheid van het Clusius College samengebracht in één visie- en beleidsdocument. Er wordt door middel van een raamwerk uiteengezet wat het Clusius College aan activiteiten onderneemt om inzicht te hebben, voorwaarden te scheppen en de borging te realiseren op alle aspecten rondom sociale veiligheid. Alle documenten waarnaar wordt verwezen in dit document zijn te raadplegen via **Clusius.nl** of **Mijn.clusius**. Het sociale veiligheidsplan van het Clusius College is vormgegeven vanuit de handreiking van door het ministerie van OCW gesubsidieerde Stichting School en Veiligheid.

Dit document wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast aan de actuele situatie.

De vestigingen hanteren in sommige gevallen verschillende termen of functienamen. We hebben in dit kader gekozen voor de grootste algemene deler, namen en termen kunnen dus afwijken. In verband met de leesbaarheid is gekozen om de term leerling te gebruiken; daar waar deze wordt gebruikt, kan ook student worden gelezen.

1. Visie op sociale veiligheid

Het behouden en bevorderen van een veilig schoolklimaat is onontbeerlijk om een prettige leer-, werk- en leefomgeving te kunnen realiseren. Goed evenwicht tussen de zorg voor sociale binding, de omgang met incidenten en de zorg voor veilige voorzieningen, is hierbij van cruciaal belang.

In de recent herijkte visie en missie van het Clusius College is als een van de kerndoelen geformuleerd dat onderwijs wordt geboden in een voor de leerling veilige en stimulerende omgeving. Dit vraagt concreet van ons dat wij de leefwereld van onze leerlingen en studenten kennen en weten wat hen beweegt. De leerling mag van de school verwachten dat onderwijs wordt aangeboden met inachtneming van de missie en visie van de school, met respect en met inachtneming van de gewenste omgangsvormen omgegaan wordt met de leerling en dat de school zorg draagt voor de veiligheid van de leerling. Dit doet zij onder andere door regels over dit onderwerp vast te stellen en te communiceren naar de leerling.

Bij het werken aan veiligheid in en om de school is de eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen van essentieel belang daar zij vaak zowel slachtoffer als dader zijn. Deze eigen verantwoordelijkheid kan echter alleen tot ontwikkeling komen als sprake is van een open en actieve grondhouding op basis van wederzijds verinnerlijkt respect. Zelfvertrouwen en een voldoende (zelf)reflecterend vermogen zijn hiervoor onmisbaar.

Als school onderkent het Clusius College de impact die haar handelen heeft op de ontwikkeling van kinderen tijdens hun weg naar de volwassenheid. Leerlingen leren niet alleen datgene wat hun wordt aangedragen door docenten, zij leren ook van elkaar, van hetgeen de medewerkers van de school gezamenlijk uitdragen en van hun leefomgeving. Betrokkenheid van zowel leerlingen, hun ouders/verzorgers, medewerkers van de school, alsmede van externe partijen zoals politie, brandweer, gemeente (leerplicht) en zorginstanties is dan ook van fundamenteel belang om veiligheid daadwerkelijk en adequaat vorm te kunnen geven.

Het Clusius College wil duidelijk en helder communiceren over gewenst gedrag van iedereen die binnen de schoolomgeving leert en werkt. Hiermee beoogt het Clusius College een preventieve aanpak. Als voor iedereen duidelijk is wat er van hem of haar wordt verwacht, is het eenvoudiger om dit ten uitvoer te brengen in de dagelijkse praktijk. Om dit te bereiken zijn voor iedereen vijf leefregels gedefinieerd:

1. Ik toon respect voor iedereen
2. Ik houd mij aan de afspraken
3. Ik draag bij aan een veilige school(omgeving)
4. Ik gedraag mij netjes
5. Ik zorg voor een prettige schooltijd

De algemene leefregels worden verder toegelicht in de gedragscode en gewenste omgangsvormen. Dit beleid is opgesteld door de projectgroep Sociale Veiligheid in 2012 en in 2014 na evaluatie vastgesteld door de Directieraad. Dit document is in te zien op **Clusius.nl** alsmede op **Mijn.clusius**.

Veiligheid is een breed begrip waarbij naast beleidsmatige aspecten, ook sociale aspecten, grensoverschrijdende aspecten en ruimtelijke aspecten een rol (kunnen) spelen. Op al deze aspecten zal in dit kader nader worden ingegaan.

2. Inzicht in veiligheidsbeleving

Het is van belang op regelmatige basis te toetsen of de maatregelen die getroffen worden om de sociale veiligheid te waarborgen succesvol zijn en hoe de beleving van sociale veiligheid is binnen de school. Het Clusius College werkt mee met Emovo en zet daarnaast eens in de twee jaar een enquête uit onder leerlingen, diens ouders, studenten en medewerkers. In deze enquêtes wordt de beleving van de sociale veiligheid uitgebreid bevraagd.

Emovo / Jij & je gezondheid
Alle vestigingen nemen de jeugdmonitor Emovo of jij & je gezondheid af in twee leerjaren tijdens het mentoruur. Het doel van deze onderzoeken is om gemeenten, scholen en de GGD inzicht te geven in de gezondheid en leefstijl van de jeugd in de regio. De jeugdmonitors gaan onder andere in op pesten, seksualiteit, gebruik van sociale media, verslavingen (zoals roken, gamen en drinken) en grensoverschrijdend gedrag. Na het invullen van de vragenlijst ontvangen de leerlingen meteen voorlichtingsboodschappen-op-maat. De resultaten van de monitor geeft de vestiging inzicht in het welbevinden van de leerlingen. De vestigingen nemen de resultaten mee bij de invulling van het onderwijs en het opstellen/evalueren van beleid.

Leerlingentevredenheidsonderzoek – LAKS
Het Clusius College gebruikt de vragenlijsten van het LAKS met daarin opgenomen vragen uit Vensters voor Verantwoording om onder leerlingen onder andere de beleving van de veiligheid te meten. Een greep uit de vragen die hierover gesteld worden: Hoe tevreden ben je over de veiligheid op school? Hoe duidelijk vind je de regels op school? Hoe tevreden ben je over de sfeer op school? Hoe tevreden ben je over wat school doet tegen pesten? Aanvullend worden er vragen gesteld in hoe de hulp die leerlingen krijgen bij persoonlijke problemen is geregeld en in hoeverre leerlingen (online) worden gepest en er sprake is van fysiek geweld.
De resultaten uit het LAKS onderzoek zijn beschikbaar op de LAKS-monitor, waar ook de landelijke resultaten te vinden zijn. Daarnaast worden de rapportages ingelezen in het managementsysteem Qlikview. Hierin staan de resultaten van bredere thema's, maar ook op vraagniveau. Een deel van de vragen in het onderzoek zijn gelinkt aan Vensters voor Verantwoording. De resultaten op deze vragen worden automatisch door Vensters ingelezen en zijn in te zien door leerlingen en ouders via www.scholenopdekaart.nl.

Oudertevredenheidsonderzoek- OTO
Ouders worden soortgelijke vragen gesteld in de enquête van DUO onderwijsonderzoeken. Deze enquête bevat vragen uit Vensters voor Verantwoording. De resultaten van de Vensters voor Verantwoordingvragen worden ook rechtstreeks overgezet naar het systeem Vensters voor Verantwoording en tevens in te zien door ouders en leerlingen via www.scholenopdekaart.nl.

Studenttevredenheidsonderzoek- JOB
Studenten van ons mbo worden tweejaarlijks gevraagd de JOB-monitor in te vullen. In deze enquête worden vragen gesteld over de veiligheid in de school en of de studenten vinden dat de school genoeg inspanning levert om een veilig schoolklimaat te verzorgen.

Medewerkertevredenheidsonderzoek
Iedere twee jaar krijgen de medewerkers van het Clusius College het verzoek om mee te werken aan het medewerkertevredenheidsonderzoek. Dit onderzoek wordt door een externe partij uitgevoerd. In dit onderzoek wordt tevens gevraagd naar een aantal aspecten van de sociale veiligheid. Zo wordt er gevraagd of medewerkers zich veilig voelen op school en in hoeverre ze het gevoel hebben dat het belang van leerlingen/studenten voorop staan. Ook

vragen over communicatie worden gesteld: medewerkers worden bevraagd in hoeverre ze het gevoel hebben dat er open communicatie tussen medewerkers onderling plaatsvindt en hoe deze open communicatie tussen medewerkers en management ervaren wordt. Tevens wordt gevraagd of medewerkers zich veilig voelen om elkaar op gedrag aan te kunnen spreken.

De uitkomsten van de enquêtes worden besproken in de managementteams op de vestigingen, de vestiging ouderraad, de centrale ouderraad, de centrale studentenraad en in de directieraad, waarna zo nodig beleid wordt aangepast of onderwijs anders wordt ingevuld. Alle tevredenheidsonderzoeken worden in het voorjaar van 2018 uitgevoerd.

3. Beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners

Er zijn binnen het Clusius College verschillende mensen waar de leerling terecht kan voor ondersteuning. Hiernaast is er extra ondersteuning mogelijk voor die leerlingen waarvoor dit van belang is. Iedere vestiging heeft een leerlingvolgsysteem (EduArte). Dit wordt gebruikt voor registratie van leerresultaten, leervorderingen en leerlingbegeleiding.

Mentor
Elke leerling heeft een mentor. De mentor behartigt de belangen van de leerling, zorgt voor contacten met de ouders, indien de leerling minderjarig is, en begeleidt de leerling waar nodig. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders van de leerling en de leerling zelf. Hij zorgt ook voor de communicatie tussen de vestiging en de ouders.

Leerlingbegeleider
De leerlingbegeleider is een docent met extra zorgtaken. Ieder team kent een leerlingbegeleider. Wanneer er problemen zijn rondom een leerling die niet meer schoolgericht zijn, dan komt de leerlingbegeleider in beeld en neemt zo nodig een deel van de taken van de mentor over. Dit betreft vaak zorgen die dusdanig zijn dat de gezondheid van de leerling in het gedrang komt, er sprake is van persoonlijke problemen of wanneer de thuissituatie niet voldoende veiligheid biedt. In veel gevallen wordt de leerling ingebracht in het zorg- en adviesteam waarbij de school samen met de wijkagent, verzuimcoördinator, jeugd- en gezinscoach, schoolarts en zorgcoördinator op zoek gaat naar een passende oplossing of begeleiding.

Ondersteuningscoördinator
De ondersteuningscoördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie en de uitvoering van het ondersteunings- en zorgbeleid in de school. Hij begeleidt mentoren bij het opstellen van handelingsplannen en adviseert mentoren en overige personeelsleden op het gebied van zorg. De zorgcoördinator is de voorzitter van het intern ondersteuningsteam(IOT). De zorgcoördinator voert gesprekken met leerlingen en ouders en bewaakt de voortgang van zorgleerlingen. Dit gebeurt veelal in nauw overleg met de mentor en leerlingbegeleider en zo nodig in het intern ondersteuningsteam.

Intern ondersteuningsoverleg
Iedere vestiging van het Clusius College beschikt over een intern zorg/ondersteuningsteam met een ondersteuningscoördinator, een mentor en/of leerlingbegeleider, teamleider, en zo nodig een J&G coach of de trajectbegeleider vanuit de OOM. Waar nodig verwijzen leerlingbegeleiders of mentoren een leerling door voor bespreking in het intern zorg/ondersteuningsoverleg. Het intern zorg/ondersteuningsteam maakt handelingsplannen, stelt deze bij of zet acties uit, adviseert docenten, mentoren en ouders over de begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Zorg- en adviesteam (ZAT)
Op elke vestiging is een zorg- en adviesteam aanwezig. Het ZAT bestaat uit verschillende personen van verschillende instanties, zoals de leerplicht, een jeugd- en gezinscoach, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en de politie. Het ZAT heeft de taak structureel samen te werken om kinderen, gezinnen en scholen bij (het vermoeden van) emotionele problemen, gedrags-, ontwikkelings- en/of leerproblemen te ondersteunen en bespreekt die leerlingen waarvan de acties die in het intern zorgoverleg zijn ingezet onvoldoende effect hebben gehad.

Pestcoördinator
Op het Clusius College is pesten niet toegestaan. Op iedere vestiging is een pestprotocol aanwezig. Tevens heeft iedere vestiging een pestcoördinator. Een pestcoördinator fungeert als aanspreekpunt op het gebied van pesten voor zowel de leerlingen, als voor ouders, docenten en mentoren. Wie de pestcoördinator op de vestiging is, kan worden nagelezen in de schoolgids. Er wordt daarnaast middels een actief programma uitvoerig aandacht gegeven aan het voorkomen van pestgedrag. Het pestprotocol is in te zien op **Mijn.clusius.**

Conciërge
De conciërge heeft een grote rol in het toezicht op het gedrag van leerlingen en draagt hierbij mede zorg voor een veilig schoolklimaat in en rond de school. De conciërge houdt toezicht en treedt tevens op bij conflicterend gedrag van leerlingen en signaleert zo nodig bijzonder gedrag. De meeste conciërges zijn ook bhv'er en EHBO'er.

Veiligheidscoördinatie
Een veiligheidscoördinator komt in actie bij een incident met betrekking tot onder andere geweld, bedreiging en wapen- en drugsbezit. Daarnaast is de veiligheidscoördinator het aanspreekpunt van de school in het kader van het "convenant veilige school". Hij of zij participeert in een samenwerkingseenheid met andere scholen, politie, gemeente en andere betrokkenen in de regio van het convenant. Deze taak is ondergebracht bij een veiligheidscoördinator of wordt vervult door een lid van het managementteam van de vestiging.

Vertrouwenspersoon
Iedere vestiging heeft een intern vertrouwenspersoon. Een vertrouwenspersoon is een medewerker die speciaal door de directie is benoemd om te praten met leerlingen die in aanraking zijn gekomen met ongewenst gedrag. Onder ongewenst gedrag vallen: agressie, geweld, discriminatie, (seksuele) intimidatie, ernstig pesten en bedreiging. De interne vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht. De vier hoofdtaken van de vertrouwenspersoon zijn opvang, begeleiding, preventie en advies. Er zijn wettelijke bepalingen die de geheimhoudingsplicht beperken. Met name gaat het dan over het artikel 160 (verkrachting) uit het Wetboek van Strafvordering. Met betrekking tot dit misdrijf geldt een aangifteverplichting voor iedereen, dus ook voor vertrouwenspersonen. Daarnaast geldt er in het onderwijs een meldplicht voor interne vertrouwenspersonen voor zedenmisdrijven jegens minderjarigen. De vertrouwenspersoon zet zich in om samen met de leerling de beste oplossing te vinden. De vertrouwenspersoon verwijst indien mogelijk naar de persoon of instantie die de juiste hulpverlening kan bieden. De interne vertrouwenspersoon kan ook ondersteunen wanneer een leerling of diens ouders een klacht heeft van persoonlijke of algemene aard.

Extern vertrouwenspersoon
De extern vertrouwenspersoon heeft nagenoeg dezelfde hoofdtaken als een intern vertrouwenspersoon. Het heeft als taak medewerkers, leerlingen en ouders te ondersteunen wanneer er sprake is van ongewenst gedrag of wanneer er een klacht van persoonlijke of algemene aard is. Tevens kunnen ze ondersteuning en advies geven aan de interne vertrouwenspersonen en denken ze mee over inhoudelijke aspecten binnen het Clusius College gehanteerde reglementen op het gebied van sociale veiligheid. Daarnaast organiseren de externe vertrouwenspersonen op verzoek van het Clusius College trainingen en workshops. Wie de externe vertrouwenspersonen zijn voor het Clusius College is terug te vinden in de schoolgids. De externe vertrouwenspersonen zijn onafhankelijk van het bestuur en hebben een geheimhoudingsplicht. Het bestuur wordt wel op de hoogte gebracht van het feit dat de vertrouwenspersonen zijn ingeschakeld.

4. Scheppen van voorwaarden

In dit hoofdstuk worden de reglementen en protocollen beschreven die onderdeel zijn van de zachte kant van de sociale veiligheid.

Gedragscode en gewenste omgangsvormen
De gedragscode is een belangrijk onderdeel van het sociale veiligheidsbeleid. Het Clusius College wil duidelijk en helder communiceren over gewenst gedrag van iedereen die binnen de schoolomgeving leert en werkt. Als voor iedereen duidelijk is wat er van hem of haar verwacht wordt, komen we tot een eerste basis voor een veilig schoolklimaat. Dit zijn onder andere de leefregels die in hoofdstuk 1 zijn beschreven. In dit document is ook beschreven op welke wijze het Clusius College de gedragscode handhaaft en optreedt bij overtreding van de leefregels. De gedragscode staat op **Clusius.nl**.

Convenant veilige school
Het convenant Veilige School is een samenwerkingsverband in een regio. Dit convenant is opgesteld in samenwerking met een vestiging van het Clusius College, andere onderwijsinstellingen in die regio, de gemeente en de politie en heeft voornamelijk een preventieve functie. Het convenant voorziet in afspraken ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme en crimineel gedrag en het creëren van een veilig klimaat in en om de school. Onze vestigingen bevinden zich in verschillende regio's en hierdoor kent het Clusius College meerdere convenanten. De gehele tekst van het betreffende convenant is te raadplegen op **Mijn.clusius**.

Pestprotocol
Iedere vestiging heeft een eigen pestprotocol. Dit protocol is afgestemd op de vestiging. In het pestprotocol staat onder andere beschreven wat wij verstaan onder pesten. Vervolgens staat beschreven welke aanpak wij hanteren bij pestgedrag en welke consequenties daaraan gekoppeld zijn. Het pestprotocol van de vestigingen is gepubliceerd op **Clusius.nl** alsmede **Mijn.clusius.**

Protocol medisch handelen
Het komt regelmatig voor dat een school een leerling een paracetamol verstrekt bij bijvoorbeeld hoofdpijn of ziek zijn. Soms wordt door de ouders speciaal het verzoek gedaan dat een leraar helpt met het toedienen van medicijnen of een leerling in de gaten houdt die afhankelijk is van medicatie. Het is belangrijk als onderwijsinstelling goed na te denken over medicijnverstrekking en medisch handelen. Wat zijn eventuele risico's en hoe ga je als school om met aansprakelijkheid? Dit soort zaken zijn vastgelegd in het protocol medisch handelen en medicijnverstrekking. Dit protocol is gepubliceerd op **Mijn.clusius.**

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
Onderwijsinstellingen zijn verplicht om te beschikken over een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode is een stappenplan waarin de school beschrijft hoe de school hoort om te gaan met het signaleren en melden van een vermoeden van huiselijk geweld en (kinder)mishandeling. Het gaat hierbij ook om (jong)volwassenen. De wet wordt verscherpt, het komend schooljaar zullen wij hier de benodigde acties op ondernemen. De huidige meldcode is na te lezen op **Mijn.clusius**.

Meldingsregeling misstanden
De meldingsregeling bij vermoeden van misstanden is een onderdeel van het integriteitsbeleid. De meldingsregeling werd voorheen de klokkenluidersregeling genoemd. In de regeling staat om wat voor misstanden het gaat die gemeld kunnen worden en wat de procedure is bij het melden. Het helpt scholen om op een integere wijze te functioneren en bevordert dat misstanden in de organisatie daadwerkelijk worden gemeld. Het gaat dan om zaken waarbij het maatschappelijk belang in het geding is, de veiligheid van personen of om strafbare feiten en schending van wet en regelgeving. De integriteitscode en de meldingsregeling misstanden zijn voor het personeel na te lezen op **Mijn.clusius**. De meldingsregeling misstanden wordt op dit moment geëvalueerd.

Klachtenregelingen
Het Clusius College streeft ernaar om onderwijs van een hoge kwaliteit te leveren. Meestal gaat alles naar wens, maar soms kan iemand niet tevreden zijn over een bepaalde situatie.

Binnen het Clusius College onderscheiden we twee soorten klachten:
1. Algemene klachten;
2. Klachten van persoonlijke aard;

1. Algemene klachten zijn klachten die betrekking hebben op het onderwijs, de informatieverstrekking of het handelen van medewerkers van het Clusius College. De klachtenregeling van algemene of organisatorische aard is beschikbaar voor iedereen die te maken heeft met het Clusius College. Deze klachtenregeling is te vinden op **Mijn.clusius.**
2. Het Clusius College heeft twee klachtenregelingen persoonlijke aard, een regeling voor medewerkers, medewerkers van leer- en stagebedrijven en vrijwilligers en een regeling voor leerlingen/studenten en ouders. Onder klachten van persoonlijke aard valt elke handeling of gedrag die een ander kwetst of waarvan redelijkerwijs vermoed kan worden dat die iemand kwetst. We noemen dit ongewenst gedrag. Er zijn vele vormen van ongewenst gedrag en de ernst en de gevolgen van het gedrag kan verschillen. Als iemand door zijn gedrag jouw persoonlijke grenzen heeft overschreden spreken we ook wel van grensoverschrijdend gedrag. Onder ongewenst gedrag vallen onder andere: pesten, schelden, bedreigen, agressie, geweld, discriminatie, racisme, (seksuele) intimidatie, vernieling, diefstal, wapenbezit, drugs- en alcoholgebruik. Deze klachtenregelingen persoonlijke aard zijn na te lezen op **Mijn.clusius.**

Er is voorzien in een interne onafhankelijke klachtencommissie voor de behandeling van de klachten. Het Clusius College is tevens aangesloten bij de landelijke klachtencommissie onderwijs.

Privacyreglement
Als school dienen we ons te houden aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens gebeurt voor onderwijsdoeleinden, maar ook in het kader van sociale veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn het registreren van klachten en het registreren van schorsingen. Het verzamelen van persoonsgegevens moet een doel hebben en ook noodzakelijk zijn. Het Clusius College draagt zorg voor een goede bescherming van deze gegevens en tracht de betrokkenen goed te informeren over de gegevensverwerking. Het privacyreglement is in schooljaar 2016-2017 tot stand gekomen en is gepubliceerd op **Clusius.nl** en **Mijn.clusius.** Tijdens schooljaar 2017-2018 wordt er aandacht besteed aan de praktische uitwerking van het privacyreglement.

5. Preventieve activiteiten en programma's in de school

Een van de uitgangspunten op onze school is dat we een veilig pedagogisch klimaat willen bieden waarin leerlingen zich harmonieus kunnen ontwikkelen en waarin goede leerprestaties mogelijk zijn. Door het aanbieden van activiteiten en programma's, gericht op veilig gedrag en het voorkomen van onveilig gedrag in de school en de bredere leefomgeving, wordt de sociale veiligheid op school en daarbuiten versterkt. Leerlingen worden hiermee ook weerbaarder tegen onveilige situaties.

Binnen het vmbo wordt er veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden en het bevorderen van positief gedrag. Dit wordt gedaan door middel van verschillende lesprogramma's, maar ook door middel van projecten, lesbezoeken door instanties zoals Halt, Jellinek en de GGD. Iedere vestiging besteedt hier aandacht aan op zijn eigen wijze. De onderstaande onderwerpen worden in ieder geval jaarlijks behandeld door alle vmbo-vestigingen. In het mbo wordt ook aandacht besteed aan sociale veiligheid, zo wordt er op verschillende landelijke dagen een actie opgezet, zoals Paarse vrijdag.

Anti-pest programma

Ieder jaar wordt er specifieke aandacht besteed aan de sociale omgang met elkaar en wederzijds respect tijdens mentoruren. De effecten van pestgedrag worden besproken en wat er als klas gedaan kan worden om voor een goede sfeer te zorgen en pestgedrag te voorkomen. Op 19 april, de landelijke dag tegen pesten wordt er extra aandacht besteed aan dit thema. Iedere vestiging vult deze dag op een eigen wijze in.
Mediawijsheid en digitaal pesten; ook dit onderwerp wordt besproken tijdens het anti-pestprogramma. Pestgedrag verplaatst zich steeds meer richting het internet. Het maakt pesten minder zichtbaar voor de medewerkers in de school. Maar ook het veilig omgaan met sociale media; groepsdruk, intimidatie, een uitdagend profiel aanmaken, filmpjes en foto's posten. Het is zo de wereld in, en er is geen weg terug. Digitale media maken het nog veel belangrijker voor jongeren om te weten wie ze zijn en waar hun grenzen liggen.

Anti-discriminatie

Dit onderwerp wordt volop besproken tijdens de lessen mens & maatschappij in de onderbouw en het vak maatschappijleer in de bovenbouw. Een zeer belangrijk onderwerp die aan bod komt is de Tweede Wereldoorlog. Leerlingen leren in de lessen over discriminatie en de gevolgen ervan. Tevens organiseert het Clusius College al vele jaren een vestigingsoverstijgend anti-discriminatie project. Hierbij vindt er een uitwisseling plaats. Vanaf 2016 is dit project vernieuwd en brengt een groep leerlingen van verschillende vestigingen een bezoek aan het concentratiekamp Bergen-Belsen. Dit gebeurt in samenwerking met een middelbare school in Duitsland. Onze leerlingen leren meer over een andere cultuur en een ander schoolsysteem en samen met de Duitse leerlingen leren zij meer over de Tweede Wereldoorlog en anti-discriminatie. Zij verbleven tijdens dit project in een gastgezin. Een aantal weken later komt de groep Duitse leerlingen naar Nederland toe en doorlopen ze een soortgelijk programma in Nederland. Onze leerlingen ontvangen de Duitse leerlingen thuis, waardoor ook het gezin van de leerling wordt betrokken bij dit project. Leerlingen die niet deelnemen aan de daadwerkelijke uitwisseling, worden op een andere wijze betrokken. Naast het Bergen-Belsen project zijn er op de vestigingen ook verschillende activiteiten, zo gaan leerlingen bijvoorbeeld in gesprek met cursisten van een taalklas of organiseert de vestiging een culturele projectweek, waarin leerlingen een beter begrip krijgen van andere culturen.

Seksuele diversiteit

Speciale aandacht voor seksuele diversiteit is noodzakelijk om leerlingen en onderwijspersoneel met lesbische, homoseksuele of biseksuele gevoelens en transgenders zich veilig te laten voelen op school. Vanaf 2012 is het vastgelegd in de kerndoelen en

hiermee een verplicht onderwerp om op te nemen in het lesprogramma voor het vmbo. Een aantal vestigingen hebben ook een Gay Straight Alliance (GSA). De GSA is een groep leerlingen/studenten, in de meeste gevallen met ondersteuning van een docent die vinden dat iedereen op school de vrijheid heeft te kunnen zijn wie ze zijn, zonder zich daarvoor te hoeven schamen of te verantwoorden. Door middel van activiteiten en bewustzijnsacties proberen ze dit thema onder de aandacht te brengen.

6. Borgen van harde veiligheid

Het Clusius College schenkt tevens aandacht aan de harde veiligheid. Om de mogelijke veiligheidsrisico's in beeld te krijgen en een actueel beeld te houden wordt er binnen de vestigingen gewerkt met een preventiemedewerker. Of een gebouw of situatie veilig is, kan door allerlei factoren worden bepaald. Een bestaande vuistregel hiervoor die deze factoren samenvatten is ZETA: zichtbaarheid, eenduidigheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid.
Zichtbaarheid betekent dat gebruikers van een gebied de omgeving moeten kunnen overzien en het gevoel hebben dat andere aanwezigen hen kunnen zien. Hierbij hoort ook voldoende toezicht.
Toegankelijkheid is een duidelijke routing met goede oriëntatiemogelijkheden. Het moet goed duidelijk zijn welke ruimten toegankelijk zijn voor wie.
Eenduidigheid betekent dat zowel voor leerlingen als voor medewerkers duidelijk is welke ruimte voor wie beschikbaar is en wie het beheer erop houdt.
Aantrekkelijkheid draait om schoon, heel en plezierige materialen en een prettige verlichting. Deze kenmerken dragen bij aan een veilig gevoel van de gebruikers.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop het Clusius College incidenten registreert en inzicht behoudt op mogelijke veiligheidsrisico's. Tevens worden de taken en bevoegdheden beschreven die de harde veiligheid waarborgen.

6.1 Incidentenregistratie en inzicht hebben op mogelijke veiligheidsrisico's

Op alle vestigingen vindt incidentenregistratie plaats. Zo weet het Clusius College welke soorten incidenten voorkomen en hoe vaak ze voorkomen. Met deze kennis probeert het Clusius College het voor de leerlingen en medewerkers zo prettig en veilig mogelijk te maken op de vestigingen. Per schooljaar 2017-2018 is er een nieuwe procedure geïntroduceerd waarbij gebruik zal worden gemaakt van het Incidentenvenster-VO van Voion. In Incidentenvenster-VO kunnen vo-scholen incidenten en ongevallen registreren. Dit systeem kan ook ingezet worden voor de mbo-locaties. Op dit moment loopt er een proef met de vestigingen Amsterdam, Heerhugowaard en Purmerend. Dit digitale systeem zal naar verwachting vanaf schooljaar 2016-2017 op alle vestigingen in gebruik worden genomen. Het protocol van de incidentenregistratie is op dit moment in ontwikkeling en zal na vaststelling in te zien zijn op **Mijn.clusius.**

Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)
De Arbeidsomstandighedenwet, ook wel bekend als de Arbowet, verplicht iedere werkgever om een arbobeleid te voeren dat zo veel mogelijk gericht is op optimale arbeidsomstandigheden. Belangrijk hierbij is dat de instelling een overzicht heeft van alle risico's die kunnen voorkomen, een goed instrument hiervoor is de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Hierbij worden de risico's binnen de organisatie, in het gebouw en in de omgeving in kaart gebracht en aangepakt om zo de kans op arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten en ongevallen tot een minimum te beperken. Omdat wij als school ook te maken hebben met leerlingen en studenten is onze RI&E breder ingezet. In kalenderjaar 2016 is er opnieuw gestart met een project van de RI&E. RI&E-specialisten van Fort Markenbinnen hebben met de preventiemedewerker mogelijke veiligheidsrisico's geïnventariseerd door middel van een 0-meting. De resultaten van deze 0-meting worden nu besproken en op basis daarvan wordt een plan van aanpak opgezet. Fort Markenbinnen zal voorlopig betrokken blijven om preventiemedewerkers te begeleiden bij het uitvoeren van diens taak.

6.2 Taken en bevoegdheden met betrekking op het borgen van harde veiligheid

Preventiemedewerker
Iedere werkgever dient zich te houden aan de Arbeidsomstandighedenwet. Een belangrijke vereiste binnen deze wet staat artikel 13; *iedere werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van zijn verplichtingen op grond van deze wet bijstaan door een of meer deskundige werknemers*. Iedere vestiging heeft een preventiemedewerker benoemd, deze medewerker heeft als taak het verkrijgen en borgen van een zo goed mogelijk arbeidsomstandighedenbeleid. Hij of zij is onder andere betrokken bij de RI&E en let daarnaast op de veiligheid met betrekking tot ontruimingen en brandveiligheid.

BHV
Naast de preventiemedewerker hebben de vestigingen meerdere bedrijfshulpverleners (BHV). Een bhv'er is een werknemer die is opgeleid om bij gevaarlijke situaties medewerkers, leerlingen en gasten hulp te verlenen. Zo weet een bhv'er hoe hij mensen uit een brandend gebouw moet krijgen en hoe hij bij een ongeval eerste hulp moet verlenen. Er dient altijd ten minste een bhv´er in de school aanwezig te zijn. Iedere vestiging kent een ploegleider, dit is veelal de preventiemedewerker, deze bhv'er stuurt andere bhv'ers aan wanneer er sprake is van een situatie of incident waarbij bhv'ers in actie moeten komen.

EHBO
Ook kent iedere vestiging een aantal EHBO'ers. Het is van belang dat medewerkers juist kunnen handelen bij kleine ongelukken, maar uiteraard ook bij mogelijk grotere incidenten zijn voorbereid om eerste hulp te verlenen. Hierom heeft een groot aantal medewerkers een EHBO-cursus gevolgd. Het streven is dat er ten alle tijden een EHBO'er in de school aanwezig is.

Conciërge
De conciërge heeft een grote rol in het toezicht binnen de school en draagt hierbij mede zorg voor een veilig schoolklimaat in en rond de school op het gebied van zowel de harde- als de zachte veiligheid. Een verdere toelichting over de taken van de conciërge zijn terug te vinden onder hoofdstuk 5.

Keurmeester elektrisch gereedschap
Als AOC maken wij veel gebruik van (elektrische) gereedschappen. Om ervoor te zorgen dat dit op een veilige manier gebeurt en ook dat deze gereedschappen nog steeds voldoen aan de eisen, wordt dit ieder jaar gecontroleerd door een keurmeester. De keuring wordt gedaan volgens NEN3140. Dit is de norm voor het veilig werken aan en met elektrotechnische laagspanningsinstallaties in woningen, gebouwen en infrastructuur.

7. Scholing en training

Bij een veiligheidsbeleid die continue in ontwikkeling is en moet kunnen inspelen op actualiteiten en nieuwe inzichten is het van belang dat ook het personeel meebeweegt en de juiste competenties en handvatten heeft op het gebied van sociale veiligheid en omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Dit gebeurt door middel van scholing en training. Het Clusius College stimuleert en faciliteert dit. Hieronder worden de belangrijkste terugkerende scholingsactiviteiten benoemd. Uiteraard is deze lijst niet uitputtend, aangezien scholing veelal wordt aangeboden op basis van behoefte en bij nieuwe ontwikkelingen.

BHV
De bhv'ers gaan jaarlijks op herhalingscursus bij Fort Markenbinnen. Nieuwe bhv'ers starten met de basiscursus BHV waarna zij ook jaarlijks aansluiten bij de herhalingscursus.

EHBO
Ook EHBO'ers krijgen regelmatig een opfriscursus. Vanaf het schooljaar 2016-2017 wordt het project EHBO-op-maat gestart, dit zijn speciale EHBO-cursussen voor docenten die vakken geven waar het risico op incidenten groter is, zoals gymdocenten en techniekdocenten. Zij krijgen een aanvullende EHBO-cursus die zich specifiek toespitst op incidenten die kunnen voorkomen tijdens deze lessen. Deze opleiding wordt verzorgd door de Onderwijsgroep Noordwest-Holland.

Vertrouwenspersonen
De interne vertrouwenspersonen volgen regelmatig een trainingsbijeenkomst georganiseerd door de externe vertrouwenspersonen. Hier wordt gesproken over praktische dilemma's die men in de dagelijkse praktijk ervaart en ontvangen ze scholing op het gebied van competenties voor het bevorderen van sociale veiligheid binnen de school en het ondersteunen bij klachten op het gebied van grensoverschrijdend gedrag.
De externe vertrouwenspersonen geven ook workshops aan de vestigingsdirecteuren en teamleiders over het werk van de vertrouwenspersonen en de daarbij behorende wettelijke kaders.

Cursusaanbod per vestiging
Naast deze Clusiusbrede cursussen organiseren de vestigingen naar eigen inzicht en behoefte ook zelf cursusmomenten. Voorbeelden van deze cursussen zijn het trainen van gesprekstechnieken en de sociale competentiecursus Rots en Water. Verder kunnen docenten zich door ontwikkelen door middel van het volgen van de Master SEN.